

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou ve věci

žalobce: **X**
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Janem Tryznou
sídlem Botičská 4, 128 00 Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2025, č. j. MPSV-2025/74633-925

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 27. 3. 2025, č. j. MPSV-2025/74633-925, se **zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 140 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Jana Tryzny, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 27. 3. 2025, č. j. MPSV-

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

2025/74633-925 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu ze dne 18. 11. 2024, č. j. 348507/2024/AAD (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byl podle § 7 ve spojení s § 4 odst. 1, § 8, § 9, § 11 a § 13 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 108/2006 Sb.“), zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči od března 2024 a rozhodnuto o poskytování příspěvku na péči ve výši 12 800 Kč měsíčně a od července 2024 ve výši 14 800 Kč měsíčně.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť z něj není zřejmé, proč žalovaný neshledal naplněnou podmínku závislosti ve schopnostech orientace a komunikace. Posudková komise MPSV nehodnotila žalobcův zdravotní stav v souladu s kritérii v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., a to z hlediska potřebného rozsahu hodnocení ani věcné správnosti.
3. U schopnosti orientace není uvedeno, která z kritérií uvedených v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. komise shledala naplněnými a na základě jakých skutečností. Nepostačuje, aby posudek odkazoval na jednotlivé lékařské zprávy, není-li uvedeno, co z nich vyplývá ve vztahu ke kritériím. Komise nevysvětlila, jaké běžně dostupné pomůcky mají žalobci usnadnit schopnost orientace. Žalobce je zcela upoután na invalidní vozík, nedokáže sám měnit polohu těla ani vleže ani vsedě na vozíku, má značně snížený rozsah rotace hlavy, kvůli upoutání na vozík má níže položené postavení hlavy a očí, mnoho překážek mu blokuje zorné pole, nedokáže se pohybovat sám v pouličním provozu a případná změna polohy vozíku v důsledku nemožnosti pohybovat hlavou trvá i několik vteřin.
4. Také ve vztahu k potřebě komunikace se v posudku neuvádí, které z aktivit v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. žalobce zvládá či nezvládá. Podle zprávy neurologa ze dne 21. 3. 2024 žalobce není schopen psané komunikace, není proto zřejmé, z čeho komise dovodila žalobcovu schopnost psaní krátkého textu. Tvrzené schopnosti samostatné komunikace jsou možné jen za ideálních podmínek v domácím prostředí, ale nikoli ve veřejných prostorách, přičemž všechny uvedené aktivity je žalobce schopen vykonávat jen za pomoci jiné osoby, která musí žalobci připravit počítač nebo telefon a umožnit jejich používání. Žalobce si sám nedokáže přemístit notebook, vytáhnout ho či uklidit a umí napsat maximálně tři slova, poté je psaní zcela nečitelné.
5. Dále žalobce citoval judikaturu správních soudů k otázkám vypořádání námitek v odvolacím řízení a přesvědčivosti posudků vypracovaných Posudkovou komisí MPSV. Žalobce nebyl komisí osobně vyšetřen, ačkoli k tomu rozsah a obsah odvolacích námitek přímo vybízel, čímž byl porušen § 3 správního řádu. Závěrem žalobce poukázal na absurditu posouzení jeho schopností životních potřeb, neboť se v posudku zmiňují facilitátory nemající souvislost se schopnostmi orientace a komunikace a zmiňuje se subjektivní nesouhlas zmocněnce účastníka řízení se závěry správních orgánů, ačkoli žalobce v řízení neměl žádného zmocněnce.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný uvedl, že žalobce trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem pro míšní svalovou atrofii s pokročilou chabou kvadruparézou končetin a pro chronický bolestivý

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

syndrom páteře. Žalobce je orientován všemi kvalitami, není u něj přítomná porucha chování, intelektu ani smyslová porucha znemožňující orientaci. Žalobcem namítaná omezení nejsou rozhodná pro hodnocení orientace v přirozeném sociálním prostředí a obvyklých situacích. Za neschopnost orientace se nepovažuje pohyb na invalidním vozíku, neboť osoba na invalidním vozíku se stran orientace nachází ve stejné situaci (má stejný rozhled) jako řidič osobního automobilu. Pohyb pomocí invalidním vozíku se zohledňuje při nezvládání mobility. Omezení pohyblivosti páteře u osob používajících invalidní vozík vyrovnává facilitující pomůcka v podobě zpětných zrcátek. Žalobce se vyjadřuje srozumitelně, zvládne podpis, píše na počítači, telefon ovládá hlasem a není u něj přítomna disartie či fatická porucha. Plegie obou horních končetin není dle doložených nálezů úplná, a tudíž není medicínský důvod pro nezvládnutí napsání krátké zprávy. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 25. 3. 2024 u prvostupňového orgánu žádost o změnu výše příspěvku na péči.
8. Dne 22. 5. 2024 bylo u žalobce provedeno sociální šetření, v záznamu je ohledně jeho orientace konstatováno, že žalobce nosí brýle na dálku, má myopii a vysoký nitrooční tlak, slyší dobře, orientuje se v bytě, časem, místem i osobou. Co se týče komunikace, žalobce má dobrou paměť, občas něco zapomene, vyjadřuje se srozumitelně, používá běžnou slovní zásobu, pochopí obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, zvládne pouze podpis, píše na počítači, mobilní telefon používá a ovládá ho hlasem.
9. Dle prvostupňového posudku (posudek Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 29. 10. 2024, č. j. LPS/2024/18950-P2_CSSZ) spočívá rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce ve spinální muskulární atrofii s pokročilou chabou kvadruparézou končetin, chronickým bolestivým syndromem páteře a přidruženou polymorbiditou. Posudek vychází ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře, nálezů odborných lékařů a výsledků sociálního šetření. Žalobce nezvládá základní životní potřeby mobility, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost. Jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné osoby ve stupni III. Žalobce však během studia střední školy zvládal slovní i písemnou komunikaci v přijatelném standardu. Sdělovanému rozuměl, adekvátně reagoval, vyjadřoval se srozumitelně, zvládl se vyjádřit a podepsat, ke komunikaci používá počítač a mobilní telefon, pročež orientace a komunikace byly uznány jako zvládané.
10. V prvostupňovém rozhodnutí ze dne 18. 11. 2024 správní orgán odkázal na sociální šetření, aniž by uvedl jeho výsledky. Dále odkázal na prvostupňový posudek ze dne 29. 10. 2024, vyjmenoval podklady, ze kterých posudek vycházel, s tím, že podle posudku žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při osmi základních životních potřebách. Ohledně orientace a komunikace je toliko obecně zmíněno, že z posudkově medicínského hlediska není při zjištěném zdravotním stavu důvod hodnotit je jako nezvládané.
11. Žalobce podal dne 28. 11. 2024 proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, v němž uplatnil konkrétní tvrzení stran nezvládání základních životních potřeb orientace a komunikace. Tvrdil, že mu má být trvale přiznán IV. stupeň závislosti, neboť kvůli prognóze zdravotního

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

stavu není při současném stavu medicíny a diagnózy spinální muskulární atrofie I. typu možné zlepšení jeho zdravotního stavu.

12. V odvolacím řízení byl vypracován posudek PK MPSV ke stupni závislosti žalobce (posudek ze dne 11. 3. 2025, e. č. SZ/2025/34-BR-10). Komise shledala, že žalobce trpí míšní svalovou atrofií s pokročilou chabou kvadruparézou končetin a chronickým bolestivým syndromem páteře se stavem po operační korekci skoliózy. Ve shodě s prvoinstančním posudkem komise konstatovala, že žalobce nezvládne mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost. Orientaci a komunikaci je žalobce schopen zvládnout v přijatelném standardu, tj. v kvalitě a způsobem, který je běžný, obvyklý a akceptovatelný a který umožňuje, aby byly potřeby naplněny bez vazby na každodenní intervenci jiné osoby. Žalobce je orientovaný, komunikuje, vyjadřuje se srozumitelně, zvládne podpis, píše na počítači, telefon ovládá hlasem. Posudkově významné poruchy chování, intelektu či paměti v lékařských nálezech nejsou dokumentovány. Smyslové funkce jsou pro zvládnutí orientace a komunikace dostatečné. Není dokumentována porucha řeči. Není úplná plegie obou horních končetin, a tudíž dle doložených nálezů není medicínské odůvodnění pro nezvládnutí rukou psané krátké zprávy za pomoci facilitačních pomůcek. Komise uzavřela, že ke dni 1. 3. 2024 zjistila dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce a na jeho základě nezvládnutí osmi základních životních potřeb. Dle výroku a odůvodnění posudku šlo o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost).
13. V napadeném rozhodnutí žalovaný zrekapituloval průběh řízení, poukázal na § 7 § 8 § 9 a § 25 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. a shrnul obsah posudku PK MPSV ze dne 11. 3. 2025, e. č. SZ/2025/34-BR-10, jehož platnost byla stanovena trvale. Žalovaný konstatoval, že posudek byl zpracován komisí v řádném složení za účasti posudkové lékařky a odborné lékařky z oboru neurologie. Odvolací námitky byly vyhodnoceny ve vztahu ke zjištěnému zdravotnímu stavu a při vypracování posudku komise vycházela i z výsledku sociálního šetření. Podle názoru žalovaného se v posudkovém hodnocení dostatečně odůvodňuje závěr, proč žalobce zvládá základní životní potřeby orientace a komunikace. Stanovení schopnosti zvládat základní životní potřeby nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, nýbrž musí odpovídat posudkovým kritériím v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Není tak rozhodující pouze konkrétní zdravotní postižení posuzované osoby, ale funkční dopad tohoto zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby. Závěr žalovaného se opírá o výsledek posouzení žalobcova zdravotního stavu posudkovou komisí jakožto o stěžejní zákonný podklad rozhodnutí ve smyslu § 28 zákona č. 108/2006 Sb.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

14. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Podle § 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) *příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

16. Podle odstavce 2 uvedeného ustanovení *nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc⁶⁹⁾ nebo dětský domov⁵²⁾, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu^{7a)}; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu^{7b)} poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace.*
17. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách *osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*
- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládnout tři nebo čtyři základní životní potřeby,*
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládnout pět nebo šest základních životních potřeb,*
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládnout sedm nebo osm základních životních potřeb,*
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládnout devět nebo deset základních životních potřeb,*
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*
18. Při posuzování stupně závislosti je hodnocena schopnost zvládnout zákonem předem vymezené základní životní potřeby v oblasti *mobility, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost*. Schopnost zvládnutí těchto jednotlivých životních potřeb je podmíněná zvládnutím úkonů uvedených příloze 1 provádějící vyhlášky č. 505/2006 Sb. pro stanovené oblasti základních životních potřeb tvořících její obsah (§ 9 odst. 1 zákona o sociálních službách) :
- *mobilita* - za schopnost zvládnout tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládnout vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
 - *orientace* - osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.
 - *komunikace* - osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
 - *stravování* - osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

- *oblékání a obouvání* - osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

- *tělesná hygiena* - osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

- *výkon fyziologické potřeby* - osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

- *péče o zdraví* - osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu

potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

- *osobní aktivity* - osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

- *péče o domácnost* - osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí, obsluhovat topení, udržovat pořádek

19. Pokud posuzovaná osoba nezvládne aspoň jeden úkon tvořící obsah dané základní životní potřeby, celá základní životní potřeba musí být hodnocena jako nezvládnutá. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (§ 9 odst. 4, 5 zákona o sociálních službách).
20. Podle § 1 odst. 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb. se schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby.
21. Podle odstavce 3 citované vyhlášky při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby hodnotí
 - a) tělesné struktury a

b) tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností.

22. Pro účely posuzování stupně závislosti vychází krajská pobočka Úřadu práce z posudku okresní správy sociálního zabezpečení (§ 25 zákona o sociálních službách), v odvolacím řízení pak Ministerstvo práce a sociálních věcí vychází z posudku posudkové komise (§ 28 zákona o sociálních službách a § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).
23. Při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek závislosti osoby. Na posudek závislosti osoby na péči je podle konstantní judikatury třeba nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se sice jedná o tzv. „povinný důkaz“, nikoliv však o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Z toho důvodu není správnost posudku presumována, posudek proto podléhá hodnocení správního orgánu a nemůže být bez dalšího převzat jako pravdivý. Při rozhodování ve věci příspěvku však správní orgán neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009–59; či ze dne 22. 5 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009–104). Při hodnocení posudku je proto podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009–53, stěžejní, že *„posudková komise MPSV je při posuzování stupně závislosti [...] povinna vycházet ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. To v posuzované věci platí především pro řízení před žalovaným správním orgánem, jako orgánem odvolacím, pro jehož řízení a rozhodnutí byl posudek vyžádán. Obdobně je pak třeba posuzovat požadavky na tento posudek kladené v případném soudním přezkumném řízení.“*
24. Předmětem přezkumu v projednávané věci je rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jímž byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči od března 2024, když žalobce byl nadále uznán za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyl schopen zvládat osm základních životních potřeb (mobilita, stravování, oblékání, obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost). Základní životní potřeby orientace a komunikace nebyly považovány za nezvládnuté.
25. Žalobce s tímto hodnocením nesouhlasí a namítá, že měl být posouzen jako osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV (úplná závislost), kdy v tomto směru byly nesprávně hodnoceny jako zvládnuté základní životní potřeby orientace a komunikace.
26. Žalovaný při posuzování této otázky vycházel ze závěrů učiněných v tomto směru Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 11. 3. 2025. Z tohoto posudku vyplývá, že žalobce trpí míšní svalovou atrofií s pokročilou chabou kvadruparézou končetin a chronickým bolestivým syndromem páteře se stavem po operační korekci skoliózy. Ve shodě s prvoinstančním posudkem komise konstatovala, že žalobce nezvládne mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost. Orientaci a komunikaci je žalobce schopen

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

zvládnout v přijatelném standardu, tj. v kvalitě a způsobem, který je běžný, obvyklý a akceptovatelný a který umožňuje, aby byly potřeby naplněny bez vazby na každodenní intervenci jiné osoby. Žalobce je orientovaný, komunikuje, vyjadřuje se srozumitelně, zvládne podpis, píše na počítači, telefon ovládá hlasem. Posudkově významné poruchy chování, intelektu či paměti v lékařských nálezech nejsou dokumentovány. Smyslové funkce jsou pro zvládnutí orientace a komunikace dostatečné. Není dokumentována porucha řeči. Není úplná plegie obou horních končetin, a tudíž dle doložených nálezů není medicínské odůvodnění pro nezvládnutí rukou psané krátké zprávy za pomoci facilitačních pomůcek. Komise uzavřela, že ke dni 1. 3. 2024 zjistila dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce a na jeho základě nezvládnutí osmi základních životních potřeb. Dle výroku a odůvodnění posudku šlo o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost). Platnost posudku byla stanovena trvale.

27. Ve správním soudnictví je dlouhodobě ustálen závěr, že posudek ve věci příspěvku na péči musí být úplný, jednoznačný a přesvědčivý. Uvedený požadavek spočívá v tom, že posudkový lékař, resp. komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a vyjádřit se k její schopnosti zvládat veškeré aktivity vyjmenované u jednotlivých životních potřeb v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Případnými spornými dílčími aktivitami se posudková komise musí detailně zabývat a své úvahy opřít o dostatečně zjištěný skutkový stav. Posudek je rozhodujícím důkazem v řízení o přiznání příspěvku na péči, pokud nevzbuzuje pochyby o své celistvosti a přesvědčivosti a neexistují jiné důkazy, které jeho správnost zpochybňují (např. rozsudky NSS č. j. 3 Ads 77/2013-22 ze dne 17. 4. 2014, č. j. 9 Ads 35/2015- 44 ze dne 30. 7. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27 ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 100/2016-25 ze dne 29. 8. 2016).
28. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby není schopen vykonat, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládnutou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit (srov. rozsudek NSS č. j. 3 Ads 50/2013-32 ze dne 2. 4. 2014). Jde přitom o jinou situaci, než která je upravena § 2a vyhlášky 505/2006 Sb.: toto ustanovení upravuje případy, kdy osoba není schopna zvládat „alespoň jednu“ z aktivit, tj. nezvládá žádnou.
29. V posuzovaném případě posudek posudkové komise ze dne 11. 3. 2025 shora uvedeným požadavkům nedostál.
30. Posudková komise v posudku k potřebám orientace a komunikace uvedla, že žalobce je orientovaný, komunikuje, vyjadřuje se srozumitelně, zvládne podpis, píše na počítači, telefon ovládá hlasem. Posudkově významné poruchy chování, intelektu či paměti v lékařských nálezech nejsou dokumentovány. Smyslové funkce jsou pro zvládnutí orientace a komunikace dostatečné. Není dokumentována porucha řeči. Není úplná plegie obou horních končetin. Dle doložených nálezů není medicínské odůvodnění pro nezvládnutí rukou psané krátké zprávy za pomoci facilitačních pomůcek. Uzavřela, že z posudkového hlediska nebylo prokázáno, že by funkční omezení vyplývající ze zjištěného zdravotního stavu, a to s přihlédnutím k použití kompenzačních pomůcek žalobci bránilo ve schopnostech zvládat uvedené základní životní potřeby. Uvedený závěr Posudková komise učinila, aniž by se v rámci posuzování zvládání obou předmětných životních potřeb vyjádřila ke schopnosti žalobce zvládat jednotlivé aktivity vyjmenované u těchto životních

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

potřeb v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. U posuzování zvládání obou předmětných životních potřeb nejsou v posudku rozepsány jednotlivé zkoumané aktivity, většina jich není ani zmíněna, natož zhodnocena. Posudková komise měla provést komplexní, autonomní a přesvědčivé zhodnocení zvládání obou předmětných životních potřeb, což předpokládalo zabývání se všemi aktivitami stanovenými v Příloze 1 k prováděcí vyhlášce. Daný závěr platí tím spíše, že postačuje nezvládání jediné ze zkoumaných aktivit, aby byla celá základní životní potřeba hodnocena jako nezvládaná (§ 2a prováděcí vyhlášky).

31. Pokud se jedná o základní životní potřebu orientace, žalobce v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí namítal, že posudkovým lékařem nebyla vůbec hodnocena část aktivit u této potřeby, a to orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. V této souvislosti uvedl, že je zcela upoután na invalidní vozík, není schopen měnit sám polohu těla ani vleže, ani vsedě na vozíku, má značně snížený rozsah rotace hlavy a kvůli níže položenému postavení hlavy a očí mu mnohem více překážek blokuje zorné pole. Také kvůli kontrakturám krčních svalů nemá stejné zorné pole jako ostatní lidé, má zmenšený úhel otočení hlavy do stran a musí se otáčet celým invalidním vozíkem, což trvá i déle než pět vteřin. Uvedené dle žalobce jasně vylučuje aktivitu orientace v prostoru a přeměřené reakce. Posudková komise se uvedenými tvrzeními a námitkami v rámci hodnocení zvládání této základní životní potřeby vůbec nezabývala a jakkoli se k nim nevyjádřila.
32. Pokud se jedná o základní životní potřebu komunikace, Posudková komise v posudku uvedla, že dle zprávy neurologa je žalobce s vhodnou kompenzační pomůckou schopen i psaní krátkého textu. Z lékařské zprávy neurologa, MUDr. K. P. ze dne 21. 3. 2024, ze které Posudková komise zřejmě vycházela, však taková skutečnost nevyplývá, naopak z ní vyplývá, že vzhledem ke kontrakturám zápěstí a flexorů prstů není žalobce schopen psané komunikace. Uvedená skutečnost pak nevyplývá ani z žádné z dalších lékařských zpráv, které měla Posudková komise při svém hodnocení k dispozici. S ohledem na uvedené nelze než konstatovat, že závěr Posudkové komise, že dle doložených nálezů není medicínské odůvodnění pro nezvládnutí rukou psané krátké zprávy za pomoci facilitačních pomůcek, nejenže nemá oporu ve spisové dokumentaci, ale je s ní v přímém rozporu a je rovněž v rozporu se závěry sociálního šetření, dle kterých žalobce zvládne pouze podpis a se skutečnostmi uvedenými v odvolání, kde žalobce uvedl, že dlouhodobě nezvládá psát, jen ztěžka se podepíše a čitelnost napsaného slova je výrazně snížena, je schopen napsat maximálně tři slova, poté je psaní již absolutně nečitelné. Z posudku pak rovněž není zřejmé, pomocí jaké facilitační pomůcky by měl být žalobce schopen zvládnout napsat rukou krátkou zprávu. Posudková komise se v posudku rovněž vůbec nevypořádala s námitkami žalobce vznesenými v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí týkajícími se schopnosti žalobce používat běžné komunikační prostředky, a to s ohledem na jeho tvrzení, že mobilní telefon je schopen používat jen, pokud je položen na pevném povrchu a v jeho dosahu. Jestliže telefon žalobci vypadne z ruky či pokud žalobce spadne z vozíku, není schopen ho používat. Notebook je schopen používat, je-li mu podán, nemůže jej sám přemístit, vytáhnout či uklidit, z čehož vyplývá, že bez pomoci druhé osoby není žalobce schopen tyto komunikační prostředky používat. Posudková komise se rovněž nezabývala tím, zda byl žalobce s ohledem na uvedené schopen tyto komunikační pomůcky používat v přijatelné standardu.
33. Z uvedeného vyplývá, že posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí shora uvedeným požadavkům úplnosti, jednoznačnosti a přesvědčivosti nedostál. Na základě

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

toho soud považuje daný posudek Posudkové komise za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Soud podotýká, že za úplnost a přesvědčivost posudku odpovídá posudková komise, jež je povinna spolehlivě zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (srovnej též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2017, č. j. 10 Ads 201/2016-50).

34. Shora uvedené nedostatky dle názoru soudu zakládají nepřezkoumatelnost rovněž napadeného rozhodnutí, neboť posudek Posudkové komise MPSV je stěžejním podkladem ve věcech příspěvku na péči a napadené rozhodnutí z tohoto posudku zcela vycházelo a jeho závěry plně aprobovalo. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí nemá pro orgán, který ve správním řízení o takovém nároku rozhoduje, charakter závazného stanoviska, ale podkladu, který stejně jako jiné důkazy podléhá hodnocení důkazů správním orgánem, který rozhodnutí vydává. Správní orgán rozhodující o dávce tak z posudku vychází až poté, co ho vyhodnotí jako úplný, objektivní a přesvědčivý. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z obsahu daného posudku, jeho kritické zhodnocení však neprovedl, zhodnotil ho pouze obecně a nepřezkoumatelně.
35. V dalším řízení si žalovaný opatří nový posudek Posudkové komise MPSV, případně zásadní doplnění původního posudku. V tomto posudku komise řádně uvede, jaká učinila zjištění ohledně zvládání základních životních potřeb orientace a komunikace, které byly ve stávajícím posudku hodnoceny nepřezkoumatelně, z jakých konkrétních podkladů při tom vycházela, co specificky z každého takového podkladu vyplývá, které lékařské zprávy či jiné podklady považovala za relevantní a které nikoliv, jak příslušná zjištění vyhodnotila, přičemž se podrobně vyjádří ke schopnosti žalobce zvládat veškeré úkony tvořící obsah shora uvedených základních životních potřeb a vyjádří se rovněž ke všem námitkám v průběhu správního řízení žalobcem vzneseným. Posudková komise žalobce při jednání vyšetří, neboť tím způsobem bude zajištěno objektivní zhodnocení jeho zdravotního stavu. V návaznosti na doplnění posudku MPSV žalovaný provede jeho kritické zhodnocení a v navazujícím rozhodnutí uvede, zda posudek MPSV v souladu se shora uvedenou judikaturou splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost, zda byly odstraněny vady uvedené v tomto rozsudku a zda se posudek náležitě vypořádává se všemi relevantními skutečnostmi a námitkami. Žalovaný následně řádně vyhodnotí též odůvodněnost námitek žalobce vznesených v odvolání. V této souvislosti je třeba uvést, že nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení nemůže být dodatečně zhojen vyjádřením k podané žalobě, tak jak to v projednávané věci učinil žalovaný.
36. S ohledem na shora uvedené soud bez jednání zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení, a to pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.), a proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu (§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.) a současně vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
37. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, má proto právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Náklady žalobce sestávají z odměny jeho advokáta za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby po 4620 Kč, tj. dohromady 9240 Kč (§ 7, § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025), spolu s náhradou hotových

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon, tj. 900 Kč dohromady (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025). Celkem tak náklady řízení žalobce činí částku 10 140 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 18. března 2026

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.